

Eindverslag Fase I

‘Belgische jeneverstokerijen als LOD via Wiki-platformen: de eerste stap naar het Jenevermuseum als online authority voor jenevererfgoed’

September 2021– Augustus 2022

Foto: postkaart van Distillerie de Luxembourg in Bastogne, ca. 1906-1930, collectie Jenevermuseum

Inleiding

In juli 2021 ontving het Jenevermuseum een positief advies voor de eerste fase van het ingediende project 'Belgische jeneverstokerijen als LOD via Wiki-platformen: de eerste stap naar het Jenevermuseum als online authority voor jenevererfgoed' binnen de subsidie 'cultureel-erfgoedwerking of cofinanciering' van het departement Cultuur, Jeugd en Media van de Vlaamse Gemeenschap.

Met dit project willen we de unieke informatie over stokerijen in België die in het Jenevermuseum aanwezig is, publiceren als Linked Open Data (LOD) via Wikidata om vervolgens 250 (verdwenen) stokerijen te ontsluiten via artikels op Wikipedia. Op die manier streeft het Jenevermuseum zijn ambitie na om zich nog sterker als kennis- en expertisecentrum over jenever en gedistilleerde dranken te profileren, maar om ook deze metadata over het jenevererfgoed zo toegankelijk mogelijk te maken en met zo veel mogelijk andere collecties en bronnenmateriaal te verbinden.

Omdat het Jenevermuseum en het team collectie op dit moment een beperkte expertise hebben rond Linked Open Data kiezen we voor een stapsgewijze aanpak. Om dit realiseren verdelen we het project in 3 fasen. Voor de uitvoering ervan werd een medewerker aangeworven in een halftijdse betrekking.

In dit rapport wordt een overzicht geboden van het verloop en de behaalde resultaten van fase 1.

Doelstellingen

Projectdoelstellingen op korte termijn

- Een dataprofiel voor stokerijen.
- Verrijkte metadata van stokerijen in de dataset 'personen en instellingen' in Axiell Collections.
- Correcte metadata rond stokerijen op objectniveau in Axiell Collections, om de doorzoekbaarheid te verhogen. Dit komt ook de online ontsluiting via Erfgoedinzicht, Erfgoedplus.be en Europeana ten goede.
- Kennis opdoen over de werking en mogelijkheden van Wikimedia-platformen.

Projectdoelstellingen op (middel)lange termijn

- De zichtbaarheid en online ontsluiting van het Belgische jenevererfgoed (en het Jenevermuseum) vergroten door: 250 stokerijen als LOD te publiceren op Wikidata en ontsluiting naar een breed publiek te realiseren d.m.v. stokerij-artikels op Wikipedia.
- Plan voor de verankering van de ontwikkelde methodiek in de werking van Musea Hasselt na afloop van het project. Op die manier overstijgt het project de 250 jeneverstokerijen die het museum in eerste instantie als LOD wil publiceren.
- Hierop voortbouwend een (online) Wikicomunity van vrijwilligers opbouwen die werkt rond jenevererfgoed.
- Stimuleren van onderzoek naar het Belgische stokerijverleden.
- Gedeelde knowhow en expertise rond Linked Open Data via Wikimedia-platformen als voorbeeld voor andere nijverheden binnen het erfgoedveld (bv. brouwerijen, bakkerijen, textiel- en metaalfabrieken, steenbakkerijen, enz.) en thematische museumcollecties (bv. rond eten en drinken of een bepaalde nijverheid/ambacht).
- Unieke persistente identificatie van de stokerijen.

- Steeds groeiend netwerk van LOD rond jenevererfgoed stimuleren.

Fasering project (1 september 2021 – 31 augustus 2022)

In volgend overzicht wordt in grote lijnen het verloop van de werkzaamheden door de projectmedewerker geschetst.

September – december 2021

- Inlezen in thematiek LOD, Wikiprojecten, enz.
- Eerste klankbordoverleg met partners: brainstorm dataprofiel (4 oktober 2021)
- Opstellen dataprofiel stokerijen
 - Bepalen van interessante beschrijvingselementen en -velden voor stokerijen
 - Mappen van de velden naar de registratievelden (Axiell Collections)
 - Technische eigenschappen en beschrijvingsregels bepalen
 - Mapping met de Wikidata-properties
 - Onderzoek naar links met andere databanken of ID's
 - Onderzoek naar andere concepten om te koppelen met de stokerijen (gebouw, persoon, merk, dranksoort, event,..) en hier ook basisafspraken voor opstellen
- Klankbordoverleg met partners: feedback op dataprofiel (6 december 2021)
- Samenstellen van lijst stokerijen voor online publicatie
- Afspraken vastleggen rond criteria voor opname in de lijst
- Selectie van 250 stokerijen

Januari – augustus 2022

- Finaliseren dataprofiel op basis van feedback klankbordgroep
- Dataprofiel publiceren op CEST (afhankelijk van planning CEST)
- Onderzoek knelpunten dataprofiel i.s.m. Geert van Pamel (Wikimedia Belgium)
 - Oplossing ontbrekende Wikidatapropties (historisch telefoonnummer en historisch handelsregisternummer)
- Onderzoek dataregistratie en migratie naar Wikidata
- Aanpak bronvermelding bij Wikidatastatements bepalen
- Onderzoek PID's voor stokerijen
 - 22/03 coachingdag meemoo over Resolvertool Culturize en mogelijkheden PID's
- Plan van aanpak fase 2 bepalen
- Indienen subsidieaanvraag fase 2
- Rapportering fase 1

Projectresultaten

Resultaat 1: Dataprofiel stokerijen

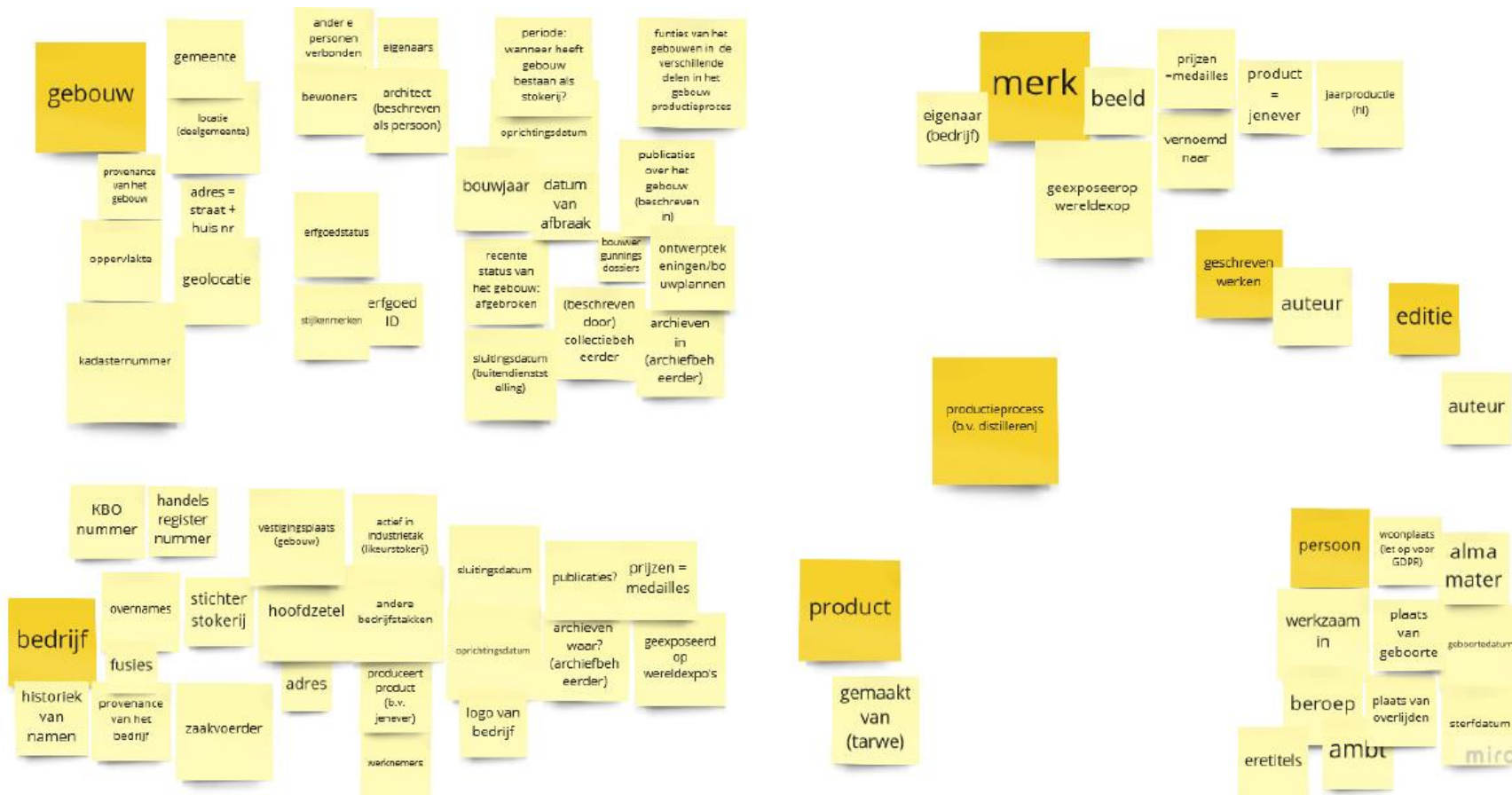
Tot hiervoor had het Jenevermuseum informatie van stokerijen enkel verzameld in een pdf. De stokerijen zitten ook in het CMS Axiell: in de dataset 'personen en instellingen' en in het objectrecord bij 'vervaardiger', maar de informatie van de pdf is er niet gestructureerd verwerkt. Om de informatie uniform te kunnen registreren en zo een optimale doorzoekbaarheid en uitwisselbaarheid te

waarborgen, werd eerst en vooral een dataprofiel stokerijen gerealiseerd. Zo werd duidelijk welke informatie we willen bijhouden en hoe. Dit dataprofiel kwam tot stand dankzij twee sessies met de klankbordgroep (met vertegenwoordigers van meemoo, Industriemuseum, CAG, Wikimedia Belgium, ETWIE, KBR) waarbij we de beschrijvingselementen voor stokerijen bepaalden (afbeelding 1). De stokerij als concept 'bedrijf' is de basis voor het dataprofiel en er is een bijzondere aandacht voor de gegevens die interessant zijn voor de doelgroep van het project (zie projectaanvraag). In het dataprofiel zijn de beschrijvingselementen opgesomd, inclusief de technische eigenschappen, een illustratief voorbeeld en beschrijvingsregels (afbeelding 2). We maken een onderscheid tussen verplicht in te vullen velden en optionele velden. Er is hierbij bepaald welke velden in de dataset 'personen en instellingen' in Axiell geschikt zijn om in te vullen. In het dataprofiel is er een mapping met de Wikidataproperities voorzien want dit zijn de gegevens die we primair gaan registreren en ontsluiten via Wikidata. Bovendien werk je zo automatisch volgens de geldende metadatastandaarden (afbeelding 3).

Een ander belangrijk aspect is bronvermelding. In Wikidata heerst een conventie dat alle gegevens bij voorkeur gestaafd worden door het toevoegen van een bron. Dit verhoogt de betrouwbaarheid en vermindert het risico dat de informatie zal worden gewijzigd of verwijderd. In de eerste plaats werd er daarom in het dataprofiel aandacht geschonken aan relevante koppelingen met unieke identifiers van of over de stokerijen in andere databanken zoals de Inventaris Onroerend Erfgoed met PID's van het bouwkundig industrieel erfgoed van voormalige stokerijen, en de Kruispuntbank van ondernemingen, een databank met handelsregisternummers van stokerijen. Daarnaast is er ook voor gezorgd dat in het dataprofiel een aantal statements zijn opgenomen die te maken hebben met documentatie over de stokerij (afbeelding 4). Zo vullen we het in als de stokerij een eigen website heeft of vermeld wordt op de website van het Jenevermuseum via 'described at URL'. Als er een publicatie over de stokerij bestaat en deze is aanwezig in de bibliotheek van het Jenevermuseum, wordt dit beschreven via een apart veld. Om de koppeling te leggen maken we voor deze publicaties ook een Wikidatarecord aan. We registreren eveneens in welke archieven er materiaal over de stokerij bewaard wordt. In de eerste plaats uiteraard het Jenevermuseum, maar ook het MOT, rijksarchieven of het stadsarchief van Hasselt. Indien mogelijk staven we deze statements met een reference URL die verwijst naar het specifieke archiefmateriaal.

Tot slot is er aandacht voor associaties met andere concepten rond jenevererfgoed zoals gebouw, persoon, merk, dranksoort en event, waar ook telkens een selectie properties voor is opgesteld. Er werd vastgesteld dat er een 40-tal gebouwen van stokerijen in de Inventarissen Onroerend Erfgoed (Vlaanderen, Wallonië, Brussel) staan, maar deze gebouwen hebben nog niet allemaal een Wikidata-item of Q-nummer. Een stokerij als 'gebouw' is echter een ander concept dan stokerij als 'bedrijf'; je kan hier gegevens over de erfgoedwaarde van het gebouw in beschrijven, die je niet kwijt kan in het Wikidata-item over het bedrijf. Omdat het een meerwaarde is voor het project en de metadata uit de Inventarissen Onroerend Erfgoed voorhanden zijn, zal het Jenevermuseum ook ontbrekende Wikidata-items voorzien voor deze stokerijen als 'gebouw'. Vervolgens kan een link gelegd worden tussen de corresponderende Wikidata-items van een stokerij (bedrijf en gebouw).

Wanneer het dataprofiel was gefinaliseerd volgde er een overleg met Astrid Vergauwe van meemoo over de publicatie van het dataprofiel op het CEST invulboek. De mapping met Wikidata noemde ze een nuttige verrijking. Ze bezorgde een sjabloon voor de import van het dataprofiel op CEST, maar tot op heden is de publicatie op CEST nog niet gebeurd omdat de redactieraad van het invulboek zelf eerst nog beschrijvingsregels voor 'Personen en instellingen' zal formuleren. Pas nadien kan het dataprofiel stokerijen hierin worden geïntegreerd. Meemoo neemt terug contact op als het dataprofiel voor stokerijen op CEST kan worden geplaatst.

Afbeelding 1: Resultaat van de brainstorm via het online platform MIRO tijdens de eerste sessie met de klankbordgroep.

Element	Veld	veld in Axiell	Voorbeeld	data type	verplicht	herhaalbaar	terminologie	Beschrijvingsregels
BEDRIJF								
IDENTIFICATIE								
naam	officiële naam	naam	Geens Benelux	trefwoord	verplicht	uniek	eigen terminologie	Meest courante naam. Gebruik hoofdletters en leestekens consequent, geen punt aan het einde, geen aanhalingstekens gebruiken als deze niet effectief in de naam voorkomen. Neem de rechtsvorm NIET over in dit veld, bijvoorbeeld NV, BVBA,... Plaats voor de naam niet het woord 'stokerij' als dat niet effectief in de naamgeving zit. Is het een Waalse stokerij gebruik de Franse naam als voorkeur, is het een Vlaamse stokerij gebruik dan de Nederlandse naam als voorkeur. Voor Brusselse stokerijen nemen we de Franse naam als voorkeursnaam.
	soort naam	soort naam	vervaardiger	trefwoord	optioneel	herhaalbaar	lijst	geeft aan welke velden in de objectrecords de persoon/instelling kan worden ingevuld
	bron naam	bron	https://www.wikidata.org/wiki/	trefwoord	optioneel	herhaalbaar	/	vul hier de externe authority in (meestal wikidata) als de naam van de stokerij er een PID heeft
	identificatie naam	nummer	Q5464	identifier	optioneel	herhaalbaar	/	vul hier het PID-nummer in.
	alias	gebruik voor	Geens-Danckers	trefwoord	optioneel	herhaalbaar	eigen terminologie	Hier kan je alternatieve namen, acronyemen en afkortingen, anderstalige variant toevoegen. Let op maar geen onnodige termen aan: bv. niet met Geens BVBA, Stokerij Geens. Zie beschrijvingsregels naam.

Afbeelding 2: Fragment van het dataprofiel stokerijen wat betreft het onderdeel 'identificatie' voor de interne registratie in Axiell Collections, we zien ook de technische eigenschappen en de beschrijvingsregels.

PROPERTY	DEFINITIE WIKIDATA	VOORBEELD WIKIDATA	Opmerkingen Inge
label	Beste (actuele) gekende naam van het object/item. Gesuggereerd lemma voor Wikipedia	SMEETS	Als voorkeursnaam bij LABEL de meest recente officiële naam
NVT	NVT	NVT	
NVT	NVT	NVT	
NVT	NVT	NVT	
alias	Aliases can be searched in Wikidata in the same way as labels. Like labels, aliases are language specific, there can be as many aliases for an item as necessary. Some items may not have any aliases as they may only be known by one name. Including alternative names; acronyms and abbreviations; and alternative translations and transliterations, should be recorded as aliases	Geens Benelux ALSO KNOW AS Geens-Danckers Fontaine ALSO KNOW AS Fontaine, C. & Zoon Konings ALSO KNOW AS Het Jagerke	Kan ook gebruikt worden voor historische namen Kan je ook het soort naam aangeven? Bv. officiële naam, alternatief, afkorting (neen), ... Zie odis https://www.wikidata.org/wiki/Help:Aliases

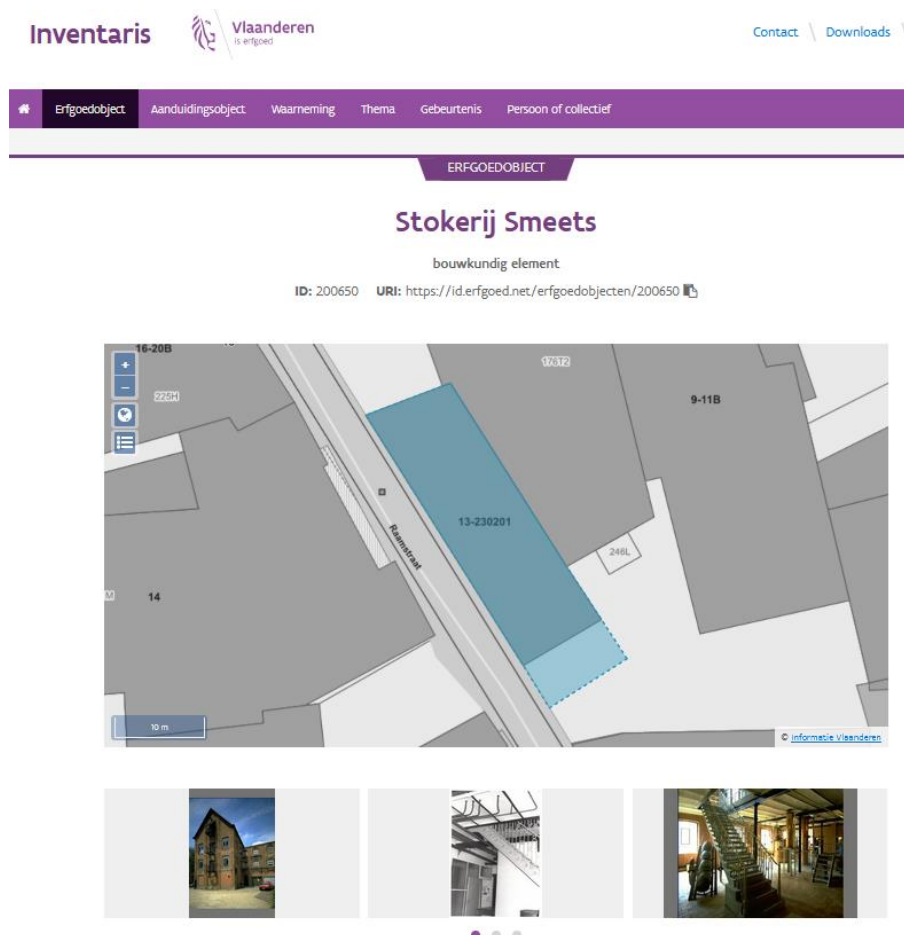
Afbeelding 3: Fragment van het dataprofiel stokerijen wat betreft het onderdeel 'identificatie' voor de mapping met de properties in Wikidata, we zien ook de definitie van Wikidata, een voorbeeld en de opmerkingen.

Element	Veld	veld in Axiell	Voorbeeld	data type	verplicht	herhaalbaar	terminologie	Beschrijvingsregels	PROPERTY	DEFINITIE WIKIDATA	VOORBEELD WIKIDATA	Opmerkingen Inge
BEDRIJF												
DOCUMENTATIE												
beschreven op URL	naam URL	website	https://www.jenevermuseum.be/nl/	URL	optioneel	herhaalbaar	URL	letterlijke overname	P973	item wordt beschreven op de volgende URL	Fryns DESCRIBED AT URL https://www.jenevermuseum.be/nl/jenever/stokerijen	o.a. link naar beschrijving op https://www.jenevermuseum.be/nl/jenever/stokerijen of WEBPAGINA VAN DE STOKERIJ
beschreven door bron	naam bron	documentatie	Smeets: drie generaties stokers in H	trefwoord	optioneel	herhaalbaar	Wikidata	titel letterlijk overnemen; starten met hoofdletter, geen punt aan het einde	P1343	boek, encyclopedie of naslagwerk waarin dit item is beschreven	Smeets DESCRIBED BY Smeets L., Smeets: drie generaties stokers in Hasselt, 2012.	lijstje met boeken maken. Monografieën, artikels in heemkundige tijdschriften, tentoonstellingscatalogi jenevermuseum, handelscatalogi
archief- of collectiebewaarpplaats	naam archief- of collectiebewaarpplaats	niet mogelijk	Jenevermuseum	trefwoord	optioneel	herhaalbaar	wikidata, ei	kies uit: Stadsarchief Hasselt, Jenevermuseum, Rijksarchief, Liberas, MOT, Stadsarchief Brugge, Gemeentearchief Schiedam	P485	instelling die archieven beheert van de persoon of organisatie	Stokerij Wissels ARCHIVES AT Jenevermuseum Stadsarchief Hasselt	ook reference url toevoegen: zo koppelen aan de URL (archiefpunt, MOT, search.arch,...) -> URL nu ingevuld in axiell collections bij het veld 'naam bron' + 'naam nummer' EVT QUALIFIER NUMBER OF WORKS (P3740): aantal archiefstukken, boeken...
									P6379	museum met collectiestukken over de persoon of instelling	Stokerij Wissels HAS WORKS IN THE COLLECTION Jenevermuseum	

Afbeelding 4: Fragment van het dataprofiel stokerijen wat betreft het onderdeel 'documentatie'. Hier wordt getracht zo veel mogelijk aan te tonen dat de gegevens wel degelijk gestoeld zijn op bronnenmateriaal.

Resultaat 2: Selectielijst stokerijen

We publiceren niet elke obscure stokerij of elk hobby-initiatief als LOD. Er moet voldoende informatie over de stokerij beschikbaar zijn, want we willen de Wiki-platformen niet nodeloos 'vervuilen' met lege items met weinig of helemaal zonder statements. Wikidata is ook niet geschikt om ellenlange reeksen aan records aan te maken, dat wekt argwaan op bij de Wikicommunity. Het is beter en interessanter om een representatieve selectie te maken zodat de relevantie van de publicatie van de stokerijen helder blijft. Daarom laden we binnen dit project 250 stokerijen op in Wikidata. Als eerste voorafgaande voorwaarde geldt: de stokerij is onderdeel van de dataset 'Personen en instellingen' in Axiell Collections: met andere woorden het Jenevermuseum heeft collectiestukken over de stokerij in zijn bezit. Vervolgens zijn de 41 stokerijen met een beschreven gebouw op de inventarissen onroerend erfgoed (de Vlaamse, Waalse en Brusselse) geselecteerd want de erfgoedinstek is bij de metadata cruciaal (afbeelding 5, 6, 7). Ten derde is de aanwezigheid van 'archiefmateriaal' beschreven op Archiefpunt en het RCB van het MOT. Het online portaal van de Rijksarchieven leverde ook nog eens 164 stokerijen op. De overige 45 stokerijen zijn gekozen o.w.v. een substantieel aanwezig aantal collectiestukken in het Jenevermuseum. Op deze manier is er een representatieve lijst van 250 stokerijen bepaald. Er is ook een overzicht gemaakt van al het bronnenmateriaal per stokerij. Dit wordt eveneens in Axiell Collections volgens het dataprofiel geïmplementeerd (afbeelding 8).

Afbeelding 5: Voorbeeld van een stokerij op de Vlaamse Inventaris Onroerend Erfgoed.

Brussels Hoofdstedelijk Gewest
INVENTARIS VAN HET
BOUWKUNDIG ERFGOED

Inventaris
Kaart
Gemeenten
Glossarium
Links

Snel zoeken ok

Geavanceerd zoeken +

FR

Extra

ENKELE GEBOUWEN VAN DEZELFDE ARCHITECT

ENKELE GEBOUWEN MET DEZELFDE TYPOLOGIE

Contact - Wettelijke melding - Vertrouwensbeleid
© erfgoed.brussels - Credits

u
urban.brussels

VORST

Voormalige stokerij Dumont frères
Van Volxemaan 400-402

Typologie(n)
werkplaats (ambachtelijk)
burgerwoning

Afbeelding 6: Voorbeeld van een stokerij op de Brusselse Inventaris Onroerend Erfgoed.

 Inventaire du patrimoine
immobilier culturel

Libellé(s)
usine (Usine Dumont-Chassart)

Illustration(s)

Localisation
Adresse principale : Rue de Chassart 101, VILLERS-LA-VILLE (Marbais)
Lieu-dit : Chassart

Inscription
Bien inscrit comme : Monument

Justification
Ce bien répond au(x) critère(s) suivant(s)

- Typologie

Ce bien présente l'(es) intérêt(s) suivant(s)

- Architectural

État à la date de la prospection : Bon

Code de la fiche
25107-INV-0105-01

Afbeelding 7: Voorbeeld van stokerij in de Waalse Inventaris Onroerend Erfgoed.

naam	bron	bron.num mer	internetadres	boek	artikel
Distilleerderij Wilderen	https://www.wikidata.org/wiki/	Q2638265	https://www.brouwerijwilderen.be/nl		1997.074
	https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/	23103	https://www.jenevermuseum.be/nl/jenever/stokerijen		
	https://www.archiefpunt.be/dlnk/AE_	22284			
	Rijksarchief te Beveren	BE- A0512.1261 - 1840			
Cosemans					1998.037
Croon	https://search.arch.be/ead/BE-A0510_005221_004188_DUT				
Defoirdt, Maurice					
Rubbens	https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/	84069	https://rubbens.be/over-rubbens/	JM_BIB_1178.00	
	https://search.arch.be/ead/BE-A0510_005221_004188_DUT		https://www.jenevermuseum.be/nl/jenever/stokerijen		
Konings			https://www.konings.be/		1992.094
					1993.009
					2007.029
					2007.077
Martens	https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/	38381			
Distillerie Le Jet d'Or	https://search.arch.be/ead/BE-A0510_005221_004188_DUT				

Afbeelding 8: Fragment van geselecteerde stokerijen op basis van het bronnenmateriaal.

Resultaat 3: Plan van aanpak dataregistratie en migratie naar Wikidata

Idealiter registreren we de gegevens over stokerijen in de dataset 'Personen en instellingen' in Axiell Collections om dan over te zetten naar Wikidata. Axiell Collections is immers hét centrale CMS van het Jenevermuseum. Het dataprofiel past echter niet volledig in Axiell Collections. Op 25 januari 2022 en 15 februari 2022 werkten we met meemoo volgende pistes uit:

Piste 1: Zo veel mogelijk velden van dataprofiel invullen in Axiell Collections, dit exporteren in Excel en aanvullen met metadata die niet in Axiell passen, maar wel in Wikidata. Het resultaat importeren in Wikidata en de Q-nummers registreren in Axiell Collections.

Piste 2: In Axiell Collections de stokerijrecords 'leeg' laten en enkel het dataprofiel registreren via Wikidata. De Q-nummers registreren in Axiell Collections in de betreffende stokerijrecords. (Gesprek op 8 februari 2022 met Marthe De Doncker van het Industriemuseum, daar losten ze het probleem van coördinaten voor instellingen/gebouwen op door Q-nummers van Wikidata in Axiell Collections op te nemen.)

Piste 3: Configuratie van het dataprofiel in Wikibase. (Gesprek op 14 februari 2022 met Alexander van FOMU over het Gevaert Papierproject)

Na overleg is er gekozen voor piste 1. Dit laat ons toe om intern snel een overzicht te hebben op de metadata in Axiell Collections zelf. Door de koppeling naar het Q-nummer met Wikidata kunnen we specifiekere gegevens raadplegen en zien we eveneens de verrijkte informatie. De opname van het Q-nummer is een waardevolle aanvulling op de basisgegevens in ons CMS. Piste 2 is minder gebruiksvriendelijk: ook voor de basisgegevens moeten we ieder keer in Wikidata kijken. Piste 3 bleek onnodig complex voor dit project. Je werkt opnieuw in een andere omgeving, los van Axiell Collections. Dit is niet ideaal. Het dataprofiel stokerijen past perfect in Wikidata, dus het is niet nodig om een op maat gemaakt dataprofiel te configureren in Wikibase. Meemoo raadt bovendien af om zelf te configureren in Wikibase omdat je zonder technische kennis het gevaar loopt dat het dataprofiel vastloopt. Het zou in ons geval dus externe hosting betekenen wat een investering impliceert. Hierbij aansluitend is Wikibase eerder geschikt voor grootschalige projecten/datasets, Wikibase maakt dan integraal onderdeel uit van de digitale werking van een instelling. Het FOMU heeft wel deze keuze gemaakt voor het Gevaert Papierproject omdat ze Wikibase structureel gaan inzetten voor andere datasets (o.a. de Directory of Belgian Photographers) en de mogelijkheid hebben om voor hun digitale strategie ook vaste medewerkers aan te werven.

Bovendien toont het dataprofiel aan dat mapping met Wikidata vlot verloopt. Slechts voor historische handelsregisternummers en historische telefoonnummers is er (nog) geen property. Samen met Geert van Pamel (Wikimedia Belgium) beslisten we om geen nieuwe properties aan te vragen, maar deze informatie op te nemen fase 3 wanneer we Wikipedia-artikels gaan schrijven. De relaties tussen personen en instellingen en overnames geven we in Wikidata alleen aan in één richting, via property P108 en property P7888. Het is gebruikelijk in relationele databases om dat op deze manier te doen.

Resultaat 4: Onderzoek PID's (=URI's) en Jenevermuseum als authority

Een belangrijk aspect in dit project was het onderzoek naar de wenselijkheid en haalbaarheid om het Jenevermuseum als betrouwbare online kennisbron voor de stokerijen te laten optreden en dus als authority te laten fungeren. Via de website Netwerk Digitaal Erfgoed deden we veel kennis op over

wat PID's juist zijn en hoe het werkt. Ook gingen we aan de slag met de tool <https://www.pidwijzer.nl/>. Deze tool is echter vormgegeven volgens de situatie in Nederland waar de PID-strategie is opgebouwd volgens het idee van centraal beheer, terwijl dit in Vlaanderen niet het geval is. Het coachinggesprek op 30 maart 2022 met meemoo bracht ons verder. Hun toelichting over de praktijk van PID's/URI's in Vlaanderen en de uitleg over de werking van resolvabletool Culturize, heeft ervoor gezorgd dat we een weloverwogen beslissing konden maken.

Om een authority te kunnen zijn, moet het Jenevermuseum zelf kennis over stokerijen online toegankelijk maken via een permanent stabiel kanaal in de vorm van PID's. Op dit moment is de verzamelde informatie over stokerijen echter nog op geen enkele manier online toegankelijk: niet via Erfgoedinzicht en ook niet via de eigen museumwebsite. Bovendien is de aanmaak en het beheer van PID's niet mogelijk vanuit het CMS Axiell Collections. Er zijn wel alternatieven zoals de decentrale oplossing Culturize, maar ook hier is een uitgebreid stappenplan aan verbonden dat het nodige werk en beheer achteraf vraagt. Het lijkt dus een te grote en complexe werklast om dit te realiseren voor slechts een beperkte dataset van 250 stokerijen.

Bovendien zou een museum volgens de CIDOC in de eerste plaats PID's moeten voorzien voor de objecten in de eigen collectie, ze zijn namelijk letterlijk de beheerder hiervan. Echter de dataset van dit project zijn niet de museumobjecten, maar een dataset van personen en instellingen. Bovendien is de informatie die het Jenevermuseum registreert, afkomstig uit diverse bronnen: de collectie van het Jenevermuseum, maar ook uit publicaties, online bronnen en andere archieven en bewaarinstellingen. Het Jenevermuseum is met andere woorden dus niet de unieke beheerder van deze kennis over stokerijen.

Al deze kwesties in overweging genomen, laten we alleszins voor dit project de ambitie van het Jenevermuseum als online authority voor stokerijen los en focussen we op de online ontsluiting en vindbaarheid van de informatie over stokerijen. Voor deze doelstelling is rechtstreekse publicatie met bronvermelding op Wikidata gepast: het is een aggregatiekanaal waar verzamelde informatie vindbaar, deelbaar en bruikbaar wordt gemaakt als LOD en het zorgt voor persistente identifiers via de Q-nummers.

Dit neemt niet weg dat het Jenevermuseum wel intern nog een eigen beheer heeft zodat de betrouwbaarheid en stabiliteit van de basisgegevens gegarandeerd blijft, namelijk de registratie in Axiell Collections in de dataset 'personen en instellingen' van de basismetadata en inclusief de verrijking met de Q-nummers.

Wel zal het Jenevermuseum het aanmaken van PID's verder onderzoeken in het kader van de nieuwe beleidsplanning en dit integraal bekijken voor Musea Hasselt voor het overkoepelende thema 'digitalisering'. We kunnen hierbij terugvallen op een aantal documenten zoals de best practice-gids van meemoo 'Persistente URI's voor cultureel-erfgoedcollecties, data en beelden' en de gids 'PID beheer en gebruik in de praktijk' van NDE. De volgende vragen zijn hierbij relevant: Voor welke elementen willen we PID's voorzien? Starten we met de collectie-objecten? Wie host de resolver-applicatie? PID's aanmaken via het CMS Axiell Collections is niet mogelijk dus kiezen we dan voor een centrale webserver zoals bijvoorbeeld Handle, voor beheer op maat door de websitemaker, de IT dienst van Hasselt, wachten we op een (mogelijke) oplossing vanuit Vlaanderen met het project Erfgoeddatabanken of...? Welk teamlid beheert de PID's op lange termijn, zorgt er m.a.w. voor dat de juiste doorverwijzingen gelegd blijven en dat nieuwe systematisch worden aangemaakt? Door antwoorden te formuleren op deze kwesties kan Musea Hasselt tot een integrale PID-strategie voor de toekomst komen.

Besluit

De hoofddoelstelling van het project 'Belgische jeneverstokerijen als LOD via Wiki-platformen: de eerste stap naar het Jenevermuseum als online authority voor jenevererfgoed' is om informatie over stokerijen als Linked Open Data te publiceren via Wikidata en vervolgens 250 stokerijen te ontsluiten via artikels op Wikipedia.

Fase 1 van dit project is nu afgerond en bestond uit voorbereidende acties gericht op de kennisverwerving over Linked Open Data, het intern beheer en registratie van gegevens over stokerijen en het uitwerken van een plan van aanpak voor de publicatie op de Wikiplatformen.

Een eerste belangrijke verwezenlijking is het dataprofiel stokerijen dat het Jenevermuseum in staat stelt om op een gestructureerde, uniforme manier metadata van stokerijen te registreren. Dankzij dit dataprofiel is het ook mogelijk om in de toekomst verdieping te creëren in de metadata: zo er is aandacht besteed aan koppelingen met ID's en zijn de interessante verbindingen met andere concepten in kaart gebracht. Dat bovendien het bronnenmateriaal in het dataprofiel is verwerkt per stokerij, zal van pas komen bij de laatste fase van het project waarbij het museum samen met vrijwilligers Wikipedia-artikels gaat schrijven en bronvermelding essentieel is.

Een gefundeerde selectie van 250 stokerijen om via de Wikimedia-platformen te ontsluiten is een tweede resultaat van fase 1. Voor deze selectie van 250 stokerijen is er reeds gestart met het aanvullen en opschonen van de metadata in Axiell Collections volgens het dataprofiel.

Tot slot is samen met experts een plan uitgewerkt voor een optimale datastroom waarbij beheer in de eigen Axiell Collections-omgeving gecombineerd wordt met dynamische online publicatie en terugkerende verrijking vanuit de Wikidata-records. Hiermee samenhangend, werd eveneens in overleg met experts beslist dat in dit project de focus ligt op online ontsluiting via de Wikimedia-platformen en dat het idee van Jenevermuseum als authority voor stokerijen dus 'in strikte zin' wordt losgelaten. Dit zou immers impliceren dat het Jenevermuseum de informatie eerst zelf online toegankelijk moet maken via een permanent stabiel kanaal in de vorm van PID's. De complexe procedure die dit vraagt en alle pro's en contra's hierbij in overweging genomen, is niet haalbaar en wenselijk binnen dit projectopzet.

In fase 1 zijn alle doelstellingen op korte termijn, zoals vooropgesteld in de projectaanvraag, verwezenlijkt en de doelstellingen op lange termijn in gang gezet. Dankzij de behaalde resultaten is het Jenevermuseum nu goed uitgerust om in de volgende fases daadwerkelijk de gegevens op een duurzame manier online te ontsluiten en vindbaar te maken. Met de ingediende aanvraag voor fase 2 hopen we dit te kunnen realiseren. Fase 1 geeft niet alleen een leidraad voor het vervolg van dit project maar ook voor de verdere structurele uitbouw van de Wiki-aanpak voor Musea Hasselt. Tevens is de kiem gelegd voor de strategie en concrete acties bij het thema 'digitalisering' in de nieuwe beleidsplanning van Musea Hasselt, die momenteel in volle voorbereiding is. Te denken aan de opgedane inzichten op vlak van PID's, een begrip dat voorheen onbekend terrein was voor de Hasseltse Musea.

Colofon

Dit eindverslag is gemaakt door het Jenevermuseum in het kader van het project 'Belgische jeneverstokerijen als LOD via Wiki-platformen: de eerste stap naar het Jenevermuseum als online authority voor jenevererfgoed'.

Het project werd van september 2021 tot en met augustus 2022 uitgevoerd door projectmedewerker Inge Huskens onder leiding van Joanie Dehullu, conservator van het Jenevermuseum.

Hasselt, oktober 2022

Voor meer informatie:

Inge Huskens/ Joanie Dehullu

Jenevermuseum

Witte nonnenstraat 19

3500 Hasselt

Inge.huskens@hasselt.be / joanie.dehullu@hasselt.be

+3211239862 / +3211239852

